

Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyetin Rolü: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

The Role of Gender in Occupational Choice: A Scale Development Study

Mahmure Gökçen^{ID}, Ayşenur Büyükgöze-Kavas^{ID}

Öz. Meslek seçimi sürecini etkileyen önemli faktörlerden birisi de toplumsal cinsiyet rolleridir. Ancak ülkemizde lise öğrencilerinin meslek seçiminde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin yargılarını ölçmeye yönelik bir ölçek bulunmamaktadır. Bu nedenle bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin meslek seçimlerinde toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının rolünü belirlemeye yönelik olarak "Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyetin Rolü Ölçeğini" (MSTCRÖ) geliştirmektir. Ölçeğin faktör yapısının belirlenmesi amacı ile iki ayrı araştırma grubundan veri toplanmıştır. İlk veri seti ($N = 901$) ile açımlayıcı faktör analizi, ikinci veri seti ($N = 504$) ile de doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin faktör analizleri sonucunda toplam varyansın % 50'sini açıklayan toplam 17 maddeden ve kısaca geleneksel ve eşitlikçi olarak adlandırılan iki boyuttan oluştuğu görülmüştür. MSTCRÖ'nin geleneksel boyutu için hesaplanan Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .88, eşitlikçi boyutu içinse .77'dir. Araştırmadan elde edilen bulgular tartışılarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler. Toplumsal cinsiyet, meslek seçimi, lise öğrencileri, ölçek geliştirme.

Abstract. Throughout adolescence, one of the important factors affecting the choice of occupation process is gender roles. However, in our country, there is no scale to measure the judgments of high school students regarding gender roles in the choice of occupation. Therefore, the aim of this study is to develop the "Role of Gender in Occupational Choice Scale" to determine the role of gender stereotypes in high school students' occupational choices. In order to determine the factor structure of the scale, data were collected from two separate research groups. Exploratory factor analysis was performed with the first data set ($N = 901$) and confirmatory factor analyses were performed with the second data set ($N = 504$). The results of the factor analyses revealed that the scale consisted of 17 items which explained 50% of the total variance. The Cronbach alpha coefficients are .88 for traditional subscale and .77 for egalitarian subscale. The findings of the study discussed along with suggested future directions.

Keywords. Gender, occupational choice, high school students, scale development

Mahmure Gökçen

Milli Eğitim Bakanlığı, Samsun, Türkiye
e-mail: mahmure@mynet.com

Ayşenur Büyükgöze-Kavas

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Samsun, Türkiye
e-mail: aysenur@omu.edu.tr

Geliş/Received:10.12.2018/12.10.2018

Düzeltilme/Revision:18.12.2018/12.18.2018

Kabul/Accepted: 24.12.2018/12.24.2018

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Turkish Psychological Counseling and Guidance Association

Cinsiyet, insanın doğuştan sahip olduğu biyolojik yapı ile belirlenirken, toplumsal cinsiyet yaşanan kültürün, ailenin, çevrenin ve toplumun yüklemeleri ile ilgilidir. Cinsiyetin toplumsal cinsiyete dönüşümü; kültürün o cinsiyet ile ilgili beklentileri ve algılamaları ile doğrudan ilgilidir (Öngen ve Aytac, 2013). Diğer bir deyişle, toplumsal cinsiyet biyolojik farklılıklardan dolayı değil, kadın ve erkek olarak toplumun bizi nasıl gördüğü, nasıl algıladığı, nasıl düşündüğü ve nasıl davranmamızı beklediği ile ilgilidir (Dökmen, 2004).

Toplumsal yaşamdaki ilk ayırım ve farklılık sebebi olan cinsiyet; kişisel algıyı, fiziksel özellikleri, toplumun beklentilerini ve mesleğe yönelimi etkileyen birincil faktördür (Altuntaş, Atlı ve Kış, 2016). Bireyler olarak dâhil olduğumuz toplumsal yapılar özgün kültürel dinamikleri ile cinslerden beklentilerini farklılaştırırsa da birçok kültürde kadın ve erkekte farklı rol ve davranışlar beklenmekte ve toplumsal yüklemeler ile gelişen bu farklılıklar bireylerin mesleki tercihlerini de etkilemektedir (Özkaplan, 2013). Cinsiyetlere yüklenen roller, kadın ve erkeğin yaptıkları işler ile yönelebileceği meslekleri de ayırtmış ve cinsiyetler temelinde yapılan bu ayırım zamanla bazı mesleklerin kadın mesleği, bazı mesleklerin de erkek mesleği olarak algılanmasına neden olmuştur. Bunun en önemli nedenlerinden birisi erkeklerin doğumdan itibaren bireysel değerlerle (bağımsız, eril, atak vb.); kadınların ise hizmete veya bakıma yönelik değerlerle (dişil, toplulukçu, insanı dikkate alma vb.) sosyalleşmesidir (Uyguç, 2003).

Tarihsel süreçte toplumlar kadınları ev ile ilişkilendirmiş ve ev-çocuk-aile sarmalında temel bileşen kadın olmuşken; erkek ev dışı çalışma yaşamı ile sosyal, siyasal ve yönetsel alanlarda aktif bir rol üstlenmiştir. Geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine göre erkeğin en önemli rolü ailenin geçimini sağlamak iken, kadının en önemli görevi çocuklarını büyütmek ve aile yaşamının devamlılığını sağlamaktır (Moya, Expósito ve Ruiz, 2000). Rol dağılımlarında erkeğin ev dışında ücretli bir işte çalışması cinsler arasındaki paylaşımın temel nedeniymiş gibi görülse de ilerleyen süreçlerde kadının da ev dışı çalışma yaşamında aktif rol almaya başlaması aile yaşamındaki rollerin yeniden düzenlenmesini sağlamamıştır (Temel, Yakın ve Misci, 2006). Buna örnek olarak TÜİK Toplumsal Yapı ve Cinsiyet İstatistikleri (2017) incelendiğinde, ülkemizdeki erkek polis sayısının kadın polis sayısının yaklaşık 16 katı olduğu, kadın okul öncesi öğretmeni sayısının ise erkek okul öncesi öğretmeni sayısına göre 18 kat fazla olduğu görülmektedir. Meslek gruplarının kendi içlerindeki alanlarda dahi cinsiyetçi ayrımlar göze çarpmaktadır.

Örneğin anaokulu ve ilkokul öğretmenliği gibi küçük çocuklar ile ilgilenilmesi ve bakımlarını da içeren alanlarda kadın istihdamı yoğunlaşırken, müdürlük gibi yönetsel rollerde erkeklerin ağırlıklı olarak yer aldığı görülmektedir. Kadınların çalışma yaşamında belli mesleklere yönelmelerinin en önemli nedenlerinden geleneksel toplumsal cinsiyet rolleri ile uyumlu olarak ev ve aile sorumluluklarını aksatmayacakları mesleklere yönelmeleri veya yönlendirilmeleridir. Çünkü kadınlar çalışma yaşamında aktif bir rol alsalar dahi ev içi sorumluluklarının yükünü aynı oranda taşımaya devam etmektedirler.. TUIK (2015) tarafından hane halkı ve aile bakımına ayrılan zaman çalışma durumuna ve cinsiyete göre incelenmiş ve çalışan erkeklerin bu faaliyetlere günde ortalama 46 dakika zaman ayırırken, çalışan kadınların 3 saat 31 dakika ayırdığı görülmüştür. Özçatal (2011) çalışmasında kadınların çalışma yaşamına katılmış olsalar da ev içinde aileleri için yaptıkları işlerin sorumluluklarını taşımaya devam ettikleri için belli mesleklere yoğunlaştıklarını, bu durumun kadınların iş yaşamında eğitim ve ilerleme olanakları kısıtladığını ve düşük statülü ve ücretli işlerde çalışmak zorunda kalmalarına neden olduğunu ortaya koymuştur. Bunun yansımaları TUIK toplumsal yapı ve cinsiyet istatistiklerinde seçilmiş meslekler incelediğinde üst düzey yöneticilik görevlerinde de açıkça görülmektedir. Örneğin, 2017 yılında 112 devlet üniversitesi rektöründen sadece 3'ünün kadın olması ve üst düzey yöneticilik pozisyonlarında kadınların oranı (%17.3) erkeklere kıyasla (%82.7) çok daha azdır.

Bireylerin daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet rollerine sahip olarak meslek seçimlerini yapabilmeleri çok önemli bir adım olarak görülmektedir. Dolayısıyla, toplumsal cinsiyet meslek seçimi üzerinde oldukça etkili olmasına rağmen literatürde sadece ilkokul 4. Sınıf öğrencileri üzerinde geliştirilen Toplumsal Cinsiyete Dayalı Meslek Seçimlerine Yönelik Tutum Ölçeği (Çetin Gündüz, Tarhan ve Kılıç, 2015) bulunmaktadır. Ancak, lise öğrencilerinin meslek seçiminde toplumsal cinsiyetin rolünü araştırmaya yönelik geçerli ve güvenilir herhangi bir ölçme aracı bulunmamaktadır. Bu nedenle bu çalışmanın amacı lise öğrencilerinde Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyetin Rolü Ölçeği'nin geliştirilmesi, geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapılarak literatüre kazandırılmasıdır.

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyetin Rolü Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde iki farklı araştırma grubundan veri toplanmıştır. İlk araştırma grubunun veri ile açımlayıcı faktör analizi (AFA), ikinci araştırma grubunun veri ile doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. İlk çalışma grubunda 901 veri toplanmış ancak 76'sı veri setinden çıkarılarak açımlayıcı faktör analizi 825 (495 kız, 330 erkek) öğrenci üzerinden yapılmıştır. Bu öğrencilerin % 28'i Fen Lisesi'nde, % 35'i Anadolu Lisesi'nde, % 37'si ise Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin sınıf dağılımları ise % 10'u 9. sınıf, % 40'ı 10. sınıf, % 22 'i 11. sınıf ve % 28'i de 12. sınıf şeklindedir.

Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyetin Rolü Ölçeği'nin (MSTCRÖ) açımlayıcı faktör analizi sonucunda belirlenen faktör yapısının doğrulanıp doğrulanmadığının belirlenmesi amacıyla 504 (427 kız, 159 erkek) lise öğrencisinden oluşan ikinci bir araştırma grubundan veri toplanmıştır. Bu öğrencilerin % 13'ü Fen Lisesi'nde, % 29'u Anadolu Lisesi'nde, % 40'ı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde, % 4'ü Sosyal Bilimler Lisesinde, % 14'ü ise Anadolu İmam Hatip Lisesinde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin sınıf dağılımları ise % 18'i 9. sınıf, % 24'ü 10. sınıf, % 32 'si 11. sınıf ve % 26'sı de 12. sınıf şeklindedir.

Veri Toplama Araçları

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği. Bu çalışma kapsamında Altınova ve Duyan (2013) tarafından bireylerin toplumsal cinsiyete yönelik algılarını değerlendirmek amacıyla geliştirilen Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği'nin Esen, Öztürk ve Siyez (2018) tarafından ergenler için düzenlenen formu kullanılmıştır. Ergen formu toplam 25 maddeden oluşan beşli derecelendirme sistemine göre puanlanmakta ve tek boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 25 ile 125 aralığında olup, yüksek puanlar toplumsal cinsiyet algısının daha eşitlikçi olduğunu ifade etmektedir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı .87 olarak belirtilmiştir (Altınova ve Duyan, 2013). Esen, Öztürk ve Siyez (2018) tarafından yapılan çalışmada; Cronbach alfa katsayısı eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısı boyutu için .80, geleneksel toplumsal cinsiyet algısı boyutu için .86 ve ölçeğin tamamı için .89 olarak bulunmuştur. Ayrıca, ölçeğin

test-tekrar test güvenilirlik katsayısı eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısı boyutunda .73 ve geleneksel toplumsal cinsiyet algısı boyutunda .80 olarak bulunmuştur.

Kariyer Denetim Odağı Ölçeği. Millar ve Shevlin (2007) tarafından ergenlerin kariyer seçimlerinde ve kariyerlerinin gelişimi sürecindeki denetim odağını ortaya koyma amacı ile geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek iki yapı ve dört faktörden oluşmaktadır. Bu yapılar içsellik yapısını oluşturan iç denetim faktörü ile dışsallık yapısını oluşturan şans, çaresizlik ve güçlü diğerleri faktörleridir. Ölçek "Hiç Katılmıyorum" ile "Tamamen Katılıyorum" arasında puanlanan 6'lı derecelendirme sistemine sahip 20 maddeden oluşmaktadır. KDOÖ'nün Türkçe'ye uyarlama çalışmaları Aysan ve Siyez (2011) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin uyarlama çalışmaları kapsamında İzmir il merkezinde üç farklı lisede 11 ve 12. sınıflarda öğrenim gören 490 öğrenci (264 kız, 226 erkek) ile çalışılmıştır. Ölçeğin güvenilirlik çalışması kapsamında ölçeğin genel Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .86 olarak bulunurken içsel denetim boyutu Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .72, çaresizlik boyutu .77, şans boyutu .68 ve güçlü diğerleri boyutu .65 olarak bulunmuştur. Sperman Brown Testi Yarılama katsayısı ise .82 olarak bulunmuştur (Siyez, 2015).

Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyetin Rolü Ölçeği Geliştirme Süreci

Ölçeğin geliştirme sürecinde ilk olarak araştırmacılar tarafından literatür taraması yapılmış ayrıca ders kitaplarında ve medyada kadın ve erkeklerin cinsiyet rollerini yansıtan ifadeler taranmış ve bu ifadelerden mesleki tercihler ile ilgili yargıları içeren geleneksel toplumsal cinsiyet rolleri ile eşitlikçi tutumu yansıtan ifadelerden oluşan bir madde havuzu oluşturulmuştur. Ölçek maddeleri yazılırken geleneksel ve eşitlikçi tutumu ölçmeyi hedefleyen iki faktörlü bir yapı tasarlanmıştır. Maddelerin oluşturulmasında literatürde özellikle kadının annelik ve ev ile ilgili rolleri, kadınların sosyal, erkeklerin sayısal alanda daha yetkin olacağına ilişkin kalıp yargılar, kadınların ve erkeklerin kariyer beklentilerindeki farklılıklara ilişkin yargılar incelenmiş ve bu kalıp yargıları kapsayan maddelerin ölçekte yer almasına özen gösterilmiştir. MSTCRÖ'deki maddeler "Tamamen Katılıyorum (5)", "Çoğunlukla Katılıyorum (4)", "Biraz Katılıyorum (3)", "Çok Az Katılıyorum (2)", "Hiç Katılmıyorum (1)" ifadelerine dayalı 5'li derecelendirme sistemine göre puanlanacak şekilde oluşturulmuştur. Toplam 50 maddeden oluşan madde havuzu psikolojik danışma ve rehberlik, ölçme ve değerlendirme ve kadın çalışmaları alanında doktora derecesine sahip yedi uzmandan görüş alınmak

üzere sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda 9 madde havuzdan çıkarılarak lise öğrencilerinden oluşan 21 kişilik küçük bir grupta maddelerin anlaşılabilirliğine ilişkin bir ön uygulama çalışması yapılmış ve 3 madde üzerinde değişikliğe gidilerek ölçeğin 41 maddelik deneme formu uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

İşlem

Veri toplama süreci başlamadan önce üniversiteden etik izin, İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden de uygulama izni alınmıştır. Elde edilen 41 maddelik deneme formunun faktör yapısının belirlenmesi amacıyla ilk araştırmacı tarafından 2017-2018 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde üç ayrı liseden veri toplanmış ve sonrasında, doğrulayıcı faktör analizi ve geçerlik çalışmalarını gerçekleştirmek amacıyla 2017-2018 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde beş ayrı liseden veri toplanmıştır. Uygulamalar sırasında ilk araştırmacı tarafından öğrencilere araştırmanın amacı ile ilgili bilgi verilmiş ve özellikle sonuçların geçerli ve güvenilir olması için ifadelerin içten yanıtlanmasının önemi üzerinde durulmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizine geçmeden önce araştırmacılar tarafından veri setleri yanlış veri girişi ve kayıp veriler için taranmış ve araştırma grubunda da belirtildiği gibi ilgili veri setinden çıkarılmıştır. Betimsel analizler, korelasyon katsayılarının hesaplanması ve açıklayıcı faktör analizinin gerçekleştirilmesinde SPSS 22 programı, doğrulayıcı faktör analizinde ise AMOS 22 programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyetin Rolü Ölçeği'nin Geçerliliğine İlişkin Bulgular

Açıklayıcı faktör analizine ait bulgular. MSTCRÖ'nin geçerlik çalışmaları kapsamında daha önce de belirtildiği gibi ilk araştırma grubundan elde edilen verilerle açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Bunun için ilk olarak verilerin AFA'ne uygunluğu incelenmiş ve bu bağlamda KMO değeri (.96) ve Barlett bütünlük testi ($p < .05$) sonuçlarının AFA için uygun olduğu anlaşılmıştır. Temel Bileşenler analizi ve oblique döndürme tekniği kullanılarak yapılan AFA sonucu

41 maddelik ölçeğin öz değeri 1'den büyük ve toplam varyansın %55'ini açıklayan 5 faktör altında toplandığı görülmüştür. Ancak, analiz tabloları incelendiğinde bazı maddelerin faktör yüklerinin .40'ın altında kaldığı ve bazı maddelerin de birden fazla faktöre yüklendiği görülmüştür. Bu nedenle, düşük faktör yüküne sahip maddeler ve birden fazla faktöre yüklenerek ayrıışmayan maddeler teker teker çıkarılarak AFA tekrarlanmıştır ve toplam varyansın %50'sini açıklayan iki boyuttan ve toplam 18 maddeden oluşan bir yapı elde edilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. MSTCRÖ ait açımlayıcı faktör analizi bulguları

Madde	1. Faktör	2. Faktör
35	.81	
27	.79	
31	.78	
15	.76	
29	.73	
10	.71	
6	.69	
22	.67	
18	.66	
20	.61	
11	.51	
13		.74
21		.73
40		.69
5		.66
30		.63
34		.63
3		.57

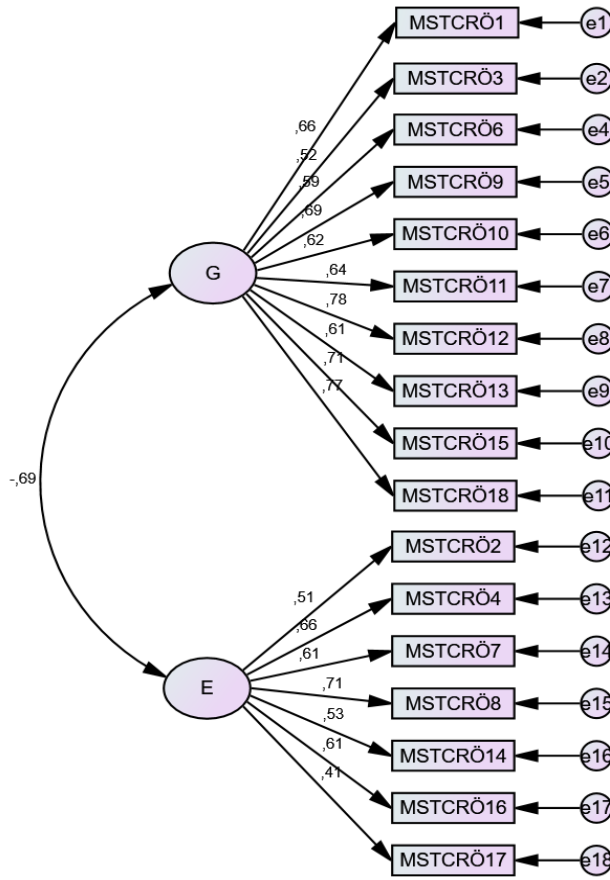
Tablo 1'de görüldüğü üzere ölçek maddelerine ait faktör yükleri .51 ile .81 arasında değişmektedir. Birinci faktör 11 maddeden, ikinci faktör ise 7 maddeden oluşmaktadır. Birinci faktörü oluşturan maddeler incelendiğinde kadın ve erkeklerin mesleki tercihlerindeki geleneksel toplumsal cinsiyet ifadeleri içerdikleri gözlenmiş ve bu faktöre meslek seçiminde geleneksel cinsiyet rollerini ifade eden “Meslek seçiminde geleneksel toplumsal cinsiyet rolü” ismi verilmiştir. İkinci faktörü oluşturan maddeler incelendiğinde ise

kadın ve erkeklerin mesleki tercihlerindeki toplumsal cinsiyet yargılarının geleneksel etkisinden bağımsız eşitlikçi ifadeleri içerdikleri gözlenmiş ve ikinci faktöre “Meslek seçiminde eşitlikçi cinsiyet rolü” ismi verilmiştir. Ölçekte tersine puanlanan madde bulunmamaktadır.

Doğrulamalı faktör analizi’ne ait bulgular. Açıklayıcı faktör analizinin sonucunda elde edilen iki faktörlü yapının ikinci araştırma grubunda sınanması amacıyla doğrulamalı faktör analizi yapılmıştır. DFA sonucunda iki faktörden oluşan modelin uyumunun değerlendirilmesinde Ki-kare(χ^2), Ki-kare’nin serbestlik derecesine oranı (χ^2/sd), GFI (uyum iyiliği indeksi), CFI (karşılaştırmalı uyum indeksi), RMSEA (yaklaşık hataların ortalama karekökü) ve SRMR (standartlaştırılmış ortalama hataların karekökü) uyum iyiliği istatistikleri kullanılmıştır. DFA sonucunda elde edilen uyum iyiliği istatistikleri [$\chi^2 = 327.446$, $df = 134$, $\chi^2/sd = 2.44$, $GFI = .93$, $CFI = .94$, $RMSEA = .054$, $SRMR = .045$] önerilen faktör yapısının iyi düzeyde uyum sağladığını gösterir niteliktedir (Şekil- 1). Elde edilen uyum iyiliği istatistikleri modelin iyi düzeyde uyum sağladığını göstermesine rağmen modifikasyon önerilerine bakıldığında 5. maddenin (‘Bir mesleği yapma konusunda ilgim ve hevesim olsa dahi eğer mesleğin cinsiyetime uygun olmadığını düşünüyorsam o mesleği tercih etmem’) her iki faktöre de yüklendiği görülmüş ve bu nedenle bu madde ölçekten çıkarılarak DFA tekrarlanmıştır. Toplam 17 madde ile tekrarlanan DFA sonucunda elde edilen uyum iyiliği istatistiklerinin [$\chi^2 = 257.666$, $df = 118$, $\chi^2/sd = 2.18$, $GFI = .94$, $CFI = .95$, $RMSEA = .049$, $SRMR = .040$] oldukça iyi düzeyde uyum sağladığı görülmüştür.

Şekil 1. İki faktörlü model

Toplam 17 maddeden oluşan ölçeğin standardize edilmiş regresyon yükleri incelendiğinde meslek seçiminde geleneksel cinsiyet rolü için .52 ile .77, meslek seçiminde eşitlikçi cinsiyet rolü için .41 ile .71 arasında değiştiği görülmektedir (Şekil 1). İki faktör arasındaki korelasyon katsayısı ise -.69'dur.

Benzer ölçek geçerliğine ait bulgular. MSTCRÖ'nin yapı geçerliğinin sağlanmasının ardından ölçeğin benzer ölçek geçerliği incelenmiştir. Bu kapsamda ikinci araştırma grubundan toplanan veriler üzerinde MSTCRÖ ile toplumsal cinsiyet algısı ve kariyer denetim odağı arasındaki ilişkiler Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı ile hesaplanmıştır. Bulgular MSTCRÖ'nin geçerliğini destekler niteliktedir (Tablo 2).

Tablo 2. Ortalama, standart sapma ve korelasyon katsayıları (N = 504)

	$\bar{x}$	ss	1	2	3	4	5	6
1.MSTCRÖ-Geleneksel	19.34	9.19	1					
2.MSTCRÖ-Eşitlikçi	28.77	5.91	-.60**	1				
3.TCAÖ-Geleneksel	20.54	9.97	.78**	-.54**	1			
4.TCAÖ-Eşitlikçi	36.88	7.03	-.61**	.61**	-.70**	1		
5.KDOÖ-İçsel denetim	25.01	4.40	-.20**	.29**	-.17**	.23**	1	
6.KDOÖ-Dışsal denetim	31.78	12.10	.41**	-.27**	.37**	-.24**	-.30**	1

Not. MSTCRÖ: Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyetin Rolü Ölçeği, TCAÖ: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği, KDOÖ: Kariyer Denetim Odağı Ölçeği. ** $p < .01$.

MSTCR Ölçeğinin Güvenirlilik Çalışmalarına İlişkin Bulgular

Bu çalışmada MSTCR ölçeğinin güvenirliliğini belirlemek amacı ile ikinci araştırma grubunun verileri üzerinden her faktöre ait iç tutarlık katsayıları hesaplanmıştır. Buna göre meslek seçiminde geleneksel toplumsal cinsiyet rolü faktörü için Cronbach alfa katsayısı (α) .88, eşitlikçi boyut için .77'dir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Kadının işgücüne katılımının artabilmesi için nitelikli bir donanıma sahip olabileceği eğitsel koşulların oluşması, mesleki yönlendirme ve meslek seçimi sürecinde cinsiyete bağlı sınırlandırıcı kalıp yargıların sürece yön vermesinin engellenmesi şarttır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı lise öğrencileri için meslek seçiminde toplumsal cinsiyetin rolü ölçeğini (MSTCRÖ) geliştirmek,

geçerlik ve güvenilirlik analizlerini yapmaktır. Bu amaca yönelik olarak lise öğrencilerinden oluşan iki farklı araştırma grubundan veri toplanmış, sırasıyla açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılarak ölçeğin faktör yapısı belirlenmiştir. Buna göre ölçeğin meslek seçiminde toplumsal cinsiyet rollerinin yansımaları olarak kısaca geleneksel ve eşitlikçi şeklinde iki faktörlü bir yapıya sahip olduğu ve her iki faktöründe güvenilirliği için hesaplanan iç tutarlık katsayısının iyi düzeyde olduğu anlaşılmıştır. Buna göre ölçek, toplam varyansın %50'sini açıklayan 17 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin benzer ölçek geçerliği çalışması kapsamında Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeğinin Ergen Formu ve Kariyer Denetim Odağı Ölçeği ile arasındaki ilişkiler incelenmiş ve tüm korelasyon katsayılarının .01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Benzer ölçek geçerliği için kullanılan toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin kadınların çalışması ve iş hayatına ilişkin yargılar içeren maddeler kullanması nedeniyle MSTCRÖ'deki kadınlara ilişkin mesleki yargılar ile benzerlik göstermiş ve bu da aradaki korelasyon katsayısının yüksek olmasına neden olmuştur ancak korelasyon katsayılarının hiçbirisi kabul edilen sınırı (.80) geçmemiştir (Pallant, 2010). Ayrıca, MSTCR ölçeğindeki geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini ifade eden boyut ile kariyer denetim odağının dışsal denetim odağı boyutu arasında ve MSTCR ölçeğindeki eşitlikçi toplumsal cinsiyet rollerini ifade eden boyut ile kariyer denetim odağının içsel denetim odağı boyutu arasında Seğmenler ve Siyez'in (2016) araştırma bulgularına benzer sonuçlar elde edilmiştir. Buna göre hem bu araştırmanın hem de önceki araştırmaların bulguları ışığında geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin dışsal denetim odağıyla, eşitlikçi toplumsal cinsiyet rollerinin de içsel denetimle pozitif yönde ilişkili olduğu söylenebilir.

Ülkemizde toplumsal cinsiyet, meslek seçimi ve çalışma yaşamı üzerine yapılan araştırmaların öğrencilerden çok, çalışan yetişkinler ve özellikle de kadınlar üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Bu bağlamda hukuk alanında cinsiyete dayalı profesyonelleşme (Kalem Berk, 2013), sekreterlik (Eser, 2010; Kıraç, 2015), bankacılık sektörü (Karataş, 2013) tekstil-hazır giyim ve gıda işletmeleri (Özçatal, 2011), kadın öğretmenler (İnandı, Özkan, Peker, ve Atık, 2009) örnek olarak gösterilebilir. Bu bulguların özellikle toplumsal cinsiyetin meslek seçimi üzerindeki rolünü daha da görünür kıldığı söylenebilir. Lise ve üniversite öğrencilerinin meslek seçimi ve kariyer kararlarına ilişkin ulusal literatürde birçok araştırma (Örneğin, Bacanlı, 2016; Bacanlı, Doğan, Hamamcı, 2003; Büyükgöze Kavas, 2011, Büyükgöze Kavas, 2012; Öztemel, 2014; Özyürek ve Atıcı, 2002; Sarıkaya ve Khorshid, 2009) olmasına rağmen doğrudan toplumsal

cinsiyet rolleri ve meslek seçimi ilişkisini inceleyen araştırmaların oldukça sınırlı olduğu söylenebilir. Örneğin, İtalyan bir grup lise öğrencisinin kariyer seçiminde cinsiyet kalıp yargılarının rolünün incelendiği araştırma (Ramaci, Pellerone, Ledda, Presti, Squatrito ve Rapisorda, 2017) bulguları erkek öğrencilerin kız öğrencilere kıyasla kendilerine askeri, teknoloji ve zirai faaliyet alanlarında daha fazla güvendiklerini ve bunun da cinsiyet kalıp yargıları bakımından beklendik olduğunu göstermektedir. Aynı araştırmada kız öğrencilerin kariyer seçimlerinde tipik olarak kadın mesleği olarak nitelendirilen hemşirelik ve öğretmenlik gibi alanlara yöneldiklerini belirtmişlerdir. Başkal (2009) Muğla’da farklı lise türlerindeki son sınıf öğrencilerinin bir üst öğrenime geçişte meslek seçimi ile ilgili yaşadıkları kaygıları incelediği çalışmasında öğrencilerin cinsiyetlerinin, onların “Meslek seçiminde cinsiyetinden dolayı kaygılanıyorum” ifadesini değerlendirmede anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğunu, kızların bu ifadeye erkeklerden daha fazla katıldıklarını ifade etmiştir. Bu durum kız öğrencilerin cinsiyetlerini mesleki gelecekleri açısından bir kaygı kaynağı veya bir kısıtlanma nedeni olarak görmeleri de yine kadına ilişkin geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin etkili olduğunu düşündürmektedir.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular araştırmanın sınırlılıkları dikkate alınarak yorumlanmalıdır. Bu bağlamda MSTCRÖ her ne kadar birden fazla ilçede farklı lise türünden veri toplanmış olsa da ölçeğin faktör yapısının farklı bölge ve illerdeki lise öğrencilerinden veri toplanarak çapraz geçerliğine bakılabilir. Bu çalışmada araştırma grubunun temsil gücünü arttırmak için farklı lise türlerinden veri toplanmış olsa da katılımcı sayılarının çok farklı olması nedeni ile lise türleri arasındaki farklılıklar veya benzerlikler incelenememiştir. Ayrıca annelerin çalışma durumları da katılımcılar arasında karşılaştırma yapabilecek düzeyde dağılmadığı için analiz yapıp çalışan anneye sahip olmanın anlamlı bir farklılığa neden olup olmadığı incelenememiştir.

Bahsedilen sınırlılıklara rağmen MSTCRÖ lise öğrencilerinin meslek seçimlerinde toplumsal cinsiyetin rolü hakkında farkındalıklarını ortaya koymak, meslek seçimindeki ailevi, sosyal veya kişisel değişkenlerle birlikte incelenerek daha zengin ve kapsamlı bulgular elde edilmesini sağlayabilir. Ayrıca, MSTCRÖ toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik farkındalık sağlamaya yönelik programlar ve müdahalelerin geliştirilerek bu programların etkililiğinin incelenmesinde kullanılabilir. Öğrencilerin mesleki tercihlerinde ailelerin ve öğretmenlerinin etkisi önemli olmaktadır. Bu nedenle bundan sonraki çalışmalar ebeveynlerin ve öğretmenlerin meslek seçimindeki toplumsal cinsiyet

tutumları ve bunun öğrencilere yansımaları ölçmeye ve incelemeye yönelik olabilir.

Yazarlar Hakkında / About Authors

Uzm. Psikolojik Danışman Mahmure Gökcan, Bafra Kızılırmak İlkokulu, mahmuree@mynet.com

Doç. Dr. Ayşenur Büyükgöze Kavas, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, aysenur@omu.edu.tr

Yazarların Notu / Author's Note

Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

This study was approved by the Graduate School of Social Sciences of Ondokuz Mayıs University as a MS Thesis.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazarlar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.

The authors declare that they have no conflict of interest.

Fonlama / Funding

Bu çalışma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi tarafından PYO.EGF.1904.17.009 proje numarası ile desteklenmiştir.

This study was funded by Ondokuz Mayıs University with the project number as PYO.EGF.1904.17.009.

ORCID

Mahmure Gökçen <https://orcid.org/0000-0002-0512-6003>

Ayşenur Büyükgöze Kavas <http://orcid.org/0000-0001-9072-7040>

KAYNAKÇA

- Altınova, H. H. ve Duyan, V. (2013). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 24(2), 9-22.
- Altuntaş, S., Atlı A. ve Kış, A. (2016). Öğrencilerin mesleki olgunluk düzeylerinin cinsiyetlerine göre meta analizi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 88-106.
- Aylar, F. ve Evcı, N. (2017). Derleme: Ölçek geliştirme çalışmalarında doğrulayıcı faktör analizinin kullanımı. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 389-412.
- Aylaz, R., Güneş, G., Uzun, Ö. ve Ünal, S. (2014). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolüne yönelik görüşleri. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 23(5), 183-189.
- Aysan, F. ve Siyez, D. M. (2011). Kariyer denetim odağı ölçeğinin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması. XI. Ulusal Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri. Ege Üniversitesi, İzmir.
- Bacanlı, F. (2016). Kariyer karar verme güçlükleri ve meslek seçimine ilişkin akılcı olmayan inançların ilişkisi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(37), 86-95.
- Bacanlı, F., Doğan, H., ve Hamamcı, Z. (2003). İlköğretim, ortaöğretim ve üniversite öğrencilerinin mesleki ve eğitsel kararlarını etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 44, 284-299.
- Başkal, S. (2009). *Anadolu, Fen ve Genel Liselerde eğitim alan son sınıf öğrencilerinin bir üst öğrenime geçişte meslek seçimi ile ilgili yaşadıkları kaygıların çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: (Muğla ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Baykal, S. (1991). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet rolleri ile ilgili kalıp yargılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 1(2), 66-75.
- Bhasin, K. (2003). *Toplumsal cinsiyet ve bize yüklenen roller*. Kadınlarla Dayanışma Vakfı Yayınları. İstanbul: Kuşak Ofset.
- Büyüköze Kavas, A. (2011). *Testing a model of career indecision among university students based on social cognitive career theory*. Yayımlanmamış doktora tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköze Kavas, A. (2012). Kariyer karar ölçeğinin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(38), 159-168.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32(32), 470-483.
- Chhin, C. S., Bleeker, M. M. ve Jacobs, J. E. (2008). Gender-typed occupational choices: The long-term impact of parents' beliefs and expectations. In H. M. G. Watt ve J. S. Eccles

- (Eds.), *Gender and occupational outcomes: Longitudinal assessments of individual, social, and cultural influences* (pp. 215-234). Washington, DC, US: American Psychological Association.
- Correll, S. J. (2001). Gender and the career choice process: The role of biased self-assessments. *American Journal of Sociology*, 106(6), 1691-1730.
- Çetin Gündüz, H., Tarhan, S. ve Kılıç, Z. (2015). Toplumsal cinsiyete dayalı meslek seçimlerine yönelik tutum ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 21-33.
- Dökmen, Z. Y. (2004). *Toplumsal cinsiyet*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- England, P. (2005). Gender inequality in labor markets: The role of motherhood and segregation. *Social Politics: International Studies in Gender, State and Society*, 12(2), 264-288.
- Erdol, T. A. ve Gözütok, F. D. (2017). Ortaöğretim öğrencileri için toplumsal cinsiyet eşitliği öğretim programı ihtiyaç analizi: Bir Anadolu lisesi örneği. *Eğitim ve Bilim*, 42(190), 39-65.
- Esen, E., Öztürk, B. ve Siyez, D. M. (2018). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeği ergen formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Nesne*, 6(12), 144-173.
- Eser, Ş. (2010). *Toplumsal cinsiyetin meslek seçimindeki rolü ve sekreterlik mesleği üzerine bir uygulama*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnandı, Y., Özkan, S., Peker, S. ve Atık, Ü. (2009). Kadın öğretmenlerin kariyer geliştirme engelleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 77-96.
- Kalem Berk, S. (2013). Toplumsal cinsiyet ve profesyonelleşme: Hukuk mesleğinde kadın örneği. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 16(1), 75-103.
- Karataş, A. (2013). Bankacılık sektöründe cinsiyete dayalı kariyer farklılaşması: Muğla ili örneği. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 1-16.
- Kılıç, A. Z., Beyazova, A., Akbaş, H. M., Zara, A. ve Serhatlı, İ. (2014). Okul çağı çocuklarının toplumsal cinsiyet algıları: Gündelik yaşam örnekleriyle cinsiyetçiliğin benimsenme durumuna ve esneyebilme olasılığına dair bir araştırma. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 17(2), 121-151.
- Kırağ, N. (2015). Hemşirelik mesleğinin seçiminde ilişkili olan faktörler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8(4), 226-231.
- Kuzgun, Y. (2000). *Meslek danışmanlığı*. Ankara: Nobel.
- Millar, R., ve Shevlin, M. (2007). The development and factor structure of a career locus of control scale for use with school pupils. *Journal of Career Development*, 33, 224-249.
- Moya, M., Expósito, F. ve Ruiz, J. (2000). Close relationships, gender and career salience. *Sex Roles*, 42, 825-846.
- Öngen, B. ve Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Sosyoloji Konferansları*, 48, 1-18.

- Özçatal, Ö. (2011). Ataerkillik, toplumsal cinsiyet ve kadının çalışma yaşamına katılımı. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 1(1), 21-39.
- Özkaplan, N. (2013). Kadın akademisyenler: Cam tavanlar hala çok kalın. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, 1(12), 1-23.
- Öztemel, K. (2014). Kariyer kararsızlığı ile mesleki karar verme öz yetkinlik ve kontrol odağı arasındaki ilişkiler. *Gazî Üniversitesi Gazî Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 459-477.
- Özyürek, R. ve Atıcı, M. K. (2002). Üniversite öğrencilerinin meslek seçimi kararlarında kendilerine yardım eden kaynakların belirlenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(17), 33-42.
- Oswald, D. L. (2008). Gender stereo types and women's reports of liking and ability in traditionally masculine and feminine occupations. *Psychology of Women Quarterly*, 32(2), 196-203.
- Ramaci, T., Pellerone, M., Ledda, C., Presti, G., Squatrito, V. ve Rapisarda, V. (2017). Genderstereotypes in occupational choice: A cross-sectional study on a group of Italian adolescents. *Psychology Research and Behavior Management*, 10, 109-117.
- Sarıkaya, T. ve Khorshid, L. (2009). Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen etmenlerin incelenmesi: Üniversite öğrencilerinin meslek seçimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 393-423.
- Seymenler, S. ve Siyez, D. M. (2016). Lise öğrencilerinde kariyer denetim odağını yordayıcı değişkenler olarak toplumsal cinsiyet ve ebeveyne bağlanma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 286-300.
- Siyez, D. M. (2015). Validity and reliability of a Turkish version of the career locus of control scale. *Journal of Career Development*, 42(4), 281-293.
- TCB Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü (2000). *Bankacılık sektöründe cinsiyete dayalı ayrımcılık*. Ankara: Cem Web Ofset.
- Temel, A., Yakın M. ve Misci, S. (2006). Örgütsel cinsiyetlerin örgütsel davranışa yansımaları. *Yönetim ve Ekonomi*, 13(1), 27-51.
- Uyguç, N. (2003). Cinsiyet, bireysel değerler ve meslek seçimi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18, 93-103.
- Wienclaw, R. A. (2011). Gender Roles. In Sociology Reference Guide: *Gender Roles and Equality*. California: Salem Press, (pp. 33–40).

Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyetin Rolü Ölçeği

Lütfen aşağıda yazan ifadelere ne derece katıldığınızı işaretleyerek belirtiniz.

1: Hiç Katılmıyorum   2: Çok Az Katılıyorum   3: Biraz Katılıyorum   4: Çoğunlukla Katılıyorum   5: Tamamen Katılıyorum

1. Teknolojik bilgi ve beceri gerektiren meslekler erkekler için daha uygundur. (G)	1	2	3	4	5
2. Bir kişinin cinsiyeti onun meslek seçiminde belirleyici olmamalıdır. (E)	1	2	3	4	5
3. Çalışma alanı çocuk olan meslekler kadınlar için daha uygundur. (G)	1	2	3	4	5
4. İş hayatı kadın ve erkek için eşit öneme sahiptir. (E)	1	2	3	4	5
5. Rekabetin yoğun yaşandığı meslekleri erkeklerin tercih etmesi daha uygundur. (G)	1	2	3	4	5
6. Sürekli araç kullanmayı gerektiren meslekler kadınlar için uygun değildir. (G)	1	2	3	4	5
7. Aile ve iş yaşamının uyumu kadın ve erkek için eşit derecede önemlidir. (E)	1	2	3	4	5
8. Mesleğin statüsü meslek seçiminde kadın ve erkek için eşit öneme sahiptir. (E)	1	2	3	4	5
9. Kadınlar duygusal olduklarından rekabetçi meslekleri tercih etmemelidirler. (G)	1	2	3	4	5
10. Bir kadın iş yerine gitmeden evinde çalışarak para kazanabileceği meslekleri tercih etmelidir (G)	1	2	3	4	5
11. Temizlik hizmetlerini içeren meslekler kadınlar için daha uygundur. (G)	1	2	3	4	5
12. Yöneticilik erkekler için daha uygundur. (G)	1	2	3	4	5
13. Kadınların yarım günlük işlerde çalışmaları daha uygundur. (G)	1	2	3	4	5
14. Meslekler cinsiyetlere uygunlukları açısından farklılaşmaz. (E)	1	2	3	4	5
15. Yüksek statülü meslekler erkekler için daha uygundur. (G)	1	2	3	4	5
16. Meslekler kadın ya da erkek mesleği olarak sınıflandırılmamalıdır. (E)	1	2	3	4	5
17. Seçmeyi düşündüğüm meslek, toplum tarafından benim cinsiyetime uygun görülmesi de, eğer istiyorsam, o mesleği tercih ederim. (E)	1	2	3	4	5

Not. G: Geleneksel, E: Eşitlikçi faktörlerde yer alan maddeleri belirtmektedir.

Extended Abstract

Introduction: Especially high school years commonly acknowledged as a critical period that requires adolescents to make important decisions about their careers and their professional future. In this period, one of the important factors affecting the choice of occupation process is gender roles. Gender is not the same as sex. Gender refers to the psychological, social, cultural, and behavioral characteristics associated with being female or male and defined by one's gender identity and learned gender role (Wienclaw, 2017). Sex, on the other hand, refers in this context to the biological aspects of being either female or male.

Method: Participants of the study were two separate groups of high school students whom from five different types of school. The first group consisted of 901 high school students and the second group composed of 504 high school students. Exploratory factor analysis (EFA) was conducted with the first group of students and then confirmatory factor analysis was carried out with the second group of students. Several steps were followed to develop Role of Gender in Occupational Choice Scale. In the first step, a large pool of items were developed and then experts opinion were gathered from different fields as psychological counseling and guidance, measurement and evaluation, and woman studies. After checked the understandability of the items with a small group of high school students, the pilot form of the scale was generated. To provide more validity evidence, perception of gender scale and career locus of control scale were used. In order to analyze the data, along with descriptive statistics and correlation analysis both exploratory and confirmatory factor analysis were used.

Results: Exploratory factor analysis was used to narrow the pilot form of the scale by means of SPSS. Based on the results of the EFA, items loaded less than .40 and items loaded on more than one factor was removed. As a result of EFA, an 18-item scale revealed two factors accounting for %50 of total variance (Table 1). Then, a confirmatory factor analysis (CFI) was performed by using AMOS. The results indicated that except the fifth item, all items were loaded on their respective factor with a factor loading higher than .40. Therefore, we decided to remove this item and repeated the analysis. According to the results of the CFI, a 17-item scale (Figure 1) demonstrated good fit to the data [$\chi^2 = 257.666$, $df = 118$, $\chi^2/sd = 2.18$, $GFI = .94$, $CFI = .95$, $RMSEA = .049$, $SRMR = .040$]. The correlation coefficients among the criterion validity scales provided significant relationships in the expected direction (Table 2).

Discussion & Conclusion: The present study aims to develop a multidimensional, efficient measure of the role of gender in occupational choice of high school students. After conducting EFA with the first group of student, we collected additional data

from a new group of students to confirm the factor structure of the scale via CFA. Findings of the factor analyses revealed that the scale composed of 17 items and two factors named as traditional and egalitarian. Internal consistency coefficients calculated as .88 for the traditional factor and .77 for egalitarian factor. To sum up, findings of this initial scale development study suggested that the role of gender in occupational choice scale is a valid and reliable instrument for high school students.